

Lehdistötiedote

Luxemburg, 12. syyskuuta 2019

EU:n laatimiin viimeaikaisiin puolustusalan suunnitelmiin liittyy tuloksellisuusriskejä, toteavat tarkastajat katsauksessaan

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa katsauksessa todetaan, että jäsenvaltioiden nykyiset sotilaalliset voimavarat ja yhteistyö eivät vastaa EU:n puolustuspolitiikan uutta tavoitetasoa. Tarkastajat muistuttavat, että EU:n aloitteiden ja muiden turvallisuus- ja puolustuskehysten väliset synergiat ovat ensisijaisen tärkeitä. Kriittinen tekijä on esimerkiksi se, pystyykö EU täydentämään Natoa ja välttämään toimintojen päällekkäisyyttä. Hiljattain EU:n tasolla esitettyihin aloitteisiin ja ehdotettuun rahoituksen lisäämiseen liittyy kuitenkin tuloksellisuusriskejä.

Jäsenvaltiot ovat vahvasti vastuussa puolustusosalasta Euroopassa. EU:n tasolla tapahtuva toiminta oli vähäistä vuoteen 2014 asti. Viimeaikaiset kansainväliset kehityssuuntauukset ovat kuitenkin yhdessä taloutta ja teollisuutta koskevien näkökohtien kanssa luoneet uuden tilaisuuden puolustusyhteistyölle Euroopassa. EU:n vuonna 2016 julkistaman globaalistrategian ja sen yhteydessä laaditun turvallisuus- ja puolustusalan täytäntöönpanosuunnitelman perusteella on käynnistetty lukuisia aloitteita ja mekanismeja. Euroopan komissio on tässä yhteydessä ehdottanut huomattavaa lisäystä EU:n talousarvioon puolustuksen ja ulkoisen turvallisuuden alalla: 22,5 miljardia euroa kaudelle 2021-2027, kun vastaava osuus kaudella 2014-2020 oli 2,8 miljardia euroa.

Tarkastajat pitävät riskinä, että käytössä ei välttämättä ole kunnollisia järjestelmiä näin suuren EU:n menolisäyksen valvontaan. He toteavat myös, että puolustus on kansallisen itsemääräämisoikeuden ytimessä oleva erityinen ala. EU:n jäsenvaltioiden välillä näyttäisi olevan selkeitä strategisia eroja. Maiden käsitykset turvallisuusuhkista ja näkemykset EU:n asemasta puolustusallalla saattavat vaihdella. Niillä on myös erilaisia voimankäytösääntöjä ja monenlaisia näkemyksiä sotilaallisen voiman käytöstä. Tarkastajat toteavat, että tätä taustaa vasten jotkin käsitteet, kuten ”strateginen autonomia” tai ”eurooppalainen armeija” ovat laajoja ja epäselviä.

He lisäävät, että on keskeistä varmistaa EU:n aloitteiden johdonmukaisuus ja synergiat muiden turvallisuus- ja puolustuskehysten kanssa. Tämä koskee erityisesti Natoa, sillä se on 22

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen katsauksen sisältämät keskeiset tiedot. Katsaus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

jäsenvaltiolle edelleen yhteisen puolustuksen ensisijainen kehys. Kriittinen tekijä on se, pystyykö EU täydentämään Natoa ja välttämään näin toimintojen päällekkäisyyttä.

“Puolustukseen liittyy sellaisten todellisten sotilaallisten voimavarojen luominen, joiden avulla potentiaalsiin uhkiin voidaan kohdentaa selkeä pelote”, toteaa katsauksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Juhan Parts. “Kriittisten onnistumistekijöiden puuttuessa ja tarkentamatta selkeitä tavoitteita riskinä on, että EU:n nykyiset puolustusaloitteet jäävät kuolleeksi kirjaimiksi ja päättyvät tuloksettomina”.

Puolustusvoimavarojen kohdalla on selkeä kuilu sen välillä, mitä jäsenvaltioiden odotetaan tekevän ja mistä ne voivat sopia ja mitä toteuttaa. Tarkastajat korostavat, että viime vuosina sotilaallisiin voimavaroihin ovat EU:ssa vaikuttaneet kielteisesti ali-investoinnit ja leikkaukset jäsenvaltioiden puolustusbudjetteihin, ja voimavaroihin liittyy huomattavaa päällekkäisyyttä ja pirstoutumista. Tilannetta pahentaa yhteisten teknisten standardien puuttuminen, joka haittaa Euroopan eri asevoimien yhteentoimivuutta. Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että jäsenvaltioiden nykyiset sotilaalliset voimavarat eivät vastaa EU:n tavoitetasoa. Tämän vajauksen korjaaminen vaatisi useita satoja miljardeja euroja, jos Eurooppa joutuisi puolustautumaan ilman ulkopuolista apua. Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta pahentaisi tilannetta entisestään, sillä maan puolustusmenot ovat Euroopan suurimmat; niiden osuus alaa koskevista EU:n jäsenvaltioiden kokonaismenoista on noin neljännes.

Viime vuosina on perustettu useita puolustusalaan liittyviä aloitteita ja mekanismeja, esimerkiksi pysyvä rakenteellinen yhteistyö (PRY), puolustuksen koordinoitu vuotuinen tarkastelu (CARD) ja Euroopan puolustusrahasto. Näitä aloitteita ja ehdotettua EU-määrärahojen ja kansallisten budjettien lisäystä voidaan pitää poikkeuksellisina muutoksina puolustusalalla Euroopassa. Niiden onnistuminen riippuu kuitenkin pitkälti useista keskeisistä ehdoista, joiden tarkastajat eivät tällä hetkellä katso täyttyvän. Täytettävät ehdot koskevat esimerkiksi seuraavia osa-alueita:

- vaikuttava EU:n suunnitteluprosessi
- jäsenvaltioiden osallistuminen
- vaikutus todellisiin voimavaroihin koskeviin tarpeisiin
- hallinto- ja vastuuvollisuuskehys.

Toimittajille tiedoksi

Katsauksessa esitetään ja analysoidaan tiettyä aihetta koskevia tosiseikkoja. Kyseessä ei ole tarkastus.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen katsaus 9/2019 ”Puolustusalan toiminta Euroopassa” on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla eca.europa.eu 23:lla EU:n kielellä.

Katsausta koskevat tiedustelut

Vincent Bourgeois – sähköposti: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

Puhelin: (+352) 4398 47502 / matkapuhelin: (+352) 691 551 502